



Da tilsynet tok oss....

Bjørn Erik Thon | direktør

Personvernbloggen.no | @bjornerikthon

18.11.2016



- Hva er personvern
- Personvernutfordringer anno 2016, generelt, og i skolen
- Kort om Datatilsynets arbeid med skolen og henvendelser vi får inn til vår veiledningstjeneste
- Hvorfor samler skolene inn mer personopplysninger?
- Hva er personvernutfordringene i dagens skole?
- Hva kan vi gjøre for å bedre på situasjonen?

Hva er personvern

Hva er egentlig personvern?



- Definisjon: Alle opplysninger som uten for store anstrengelser kan knyttes til en enkeltperson
 - Navn
 - Fødselsnummer
 - Bilde
 - Fingeravtrykk eller andre biologiske kjennetegn
 - Trafikkdata
 - Wifi, IP-adresser
 - Sosiale medier
- Enkle opplysninger koblet sammen kan identifisere en enkeltperson
 - Søk på Skeid + Maine coon = ?

Personverntanken – generelt



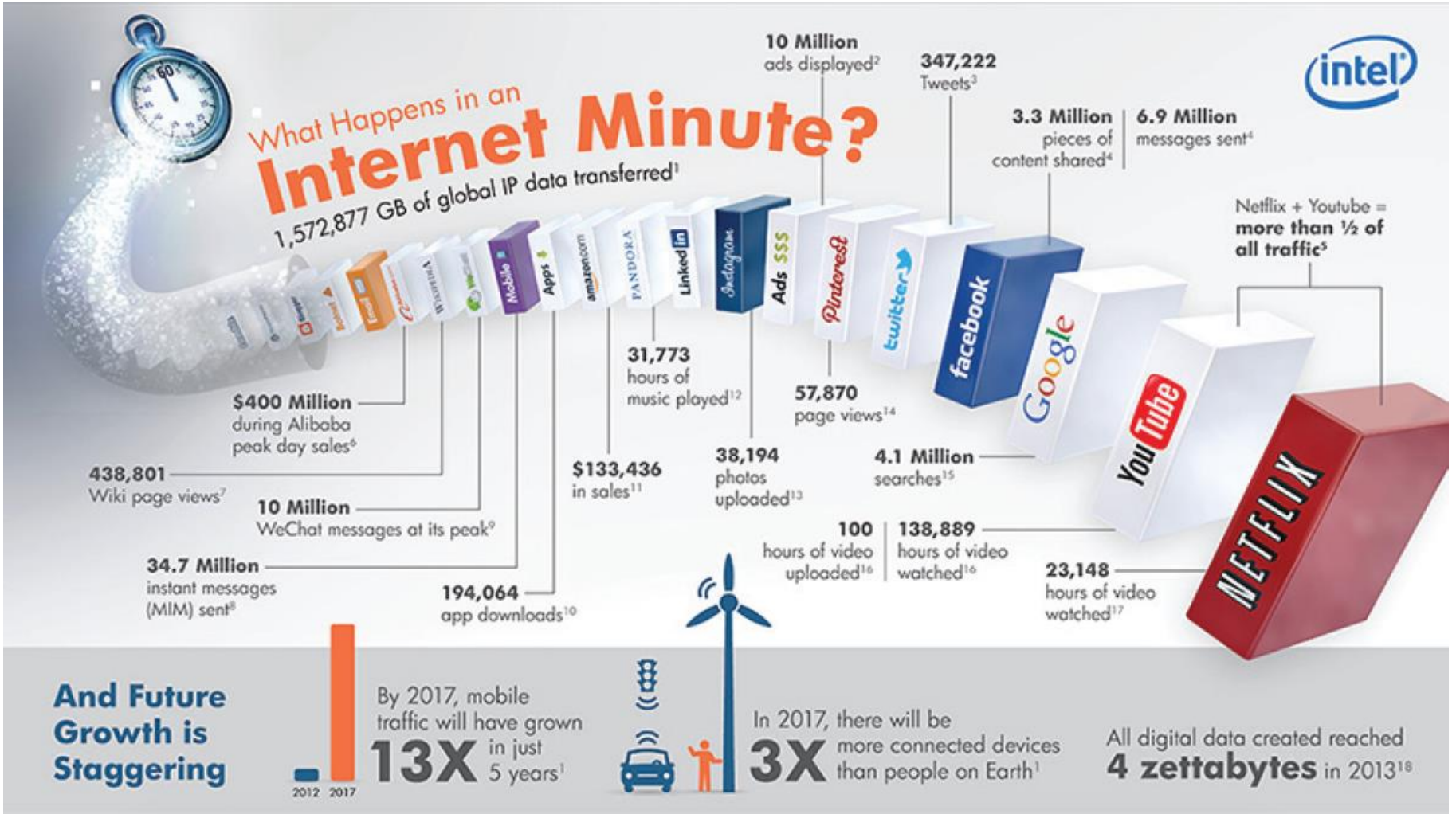
- Selvbestemmelse og eiendomsrett over egne data
- Det skal alltid være en hjemmel for å behandle opplysninger
 - Samtykke eller kontrakt
 - Lovhjemmel
 - Andre interesser veier tyngre enn personverninteressene
- Innsynsrett i egne opplysning
- Opplysningsplikt
- God informasjonssikkerhet

Personverntanken – generelt

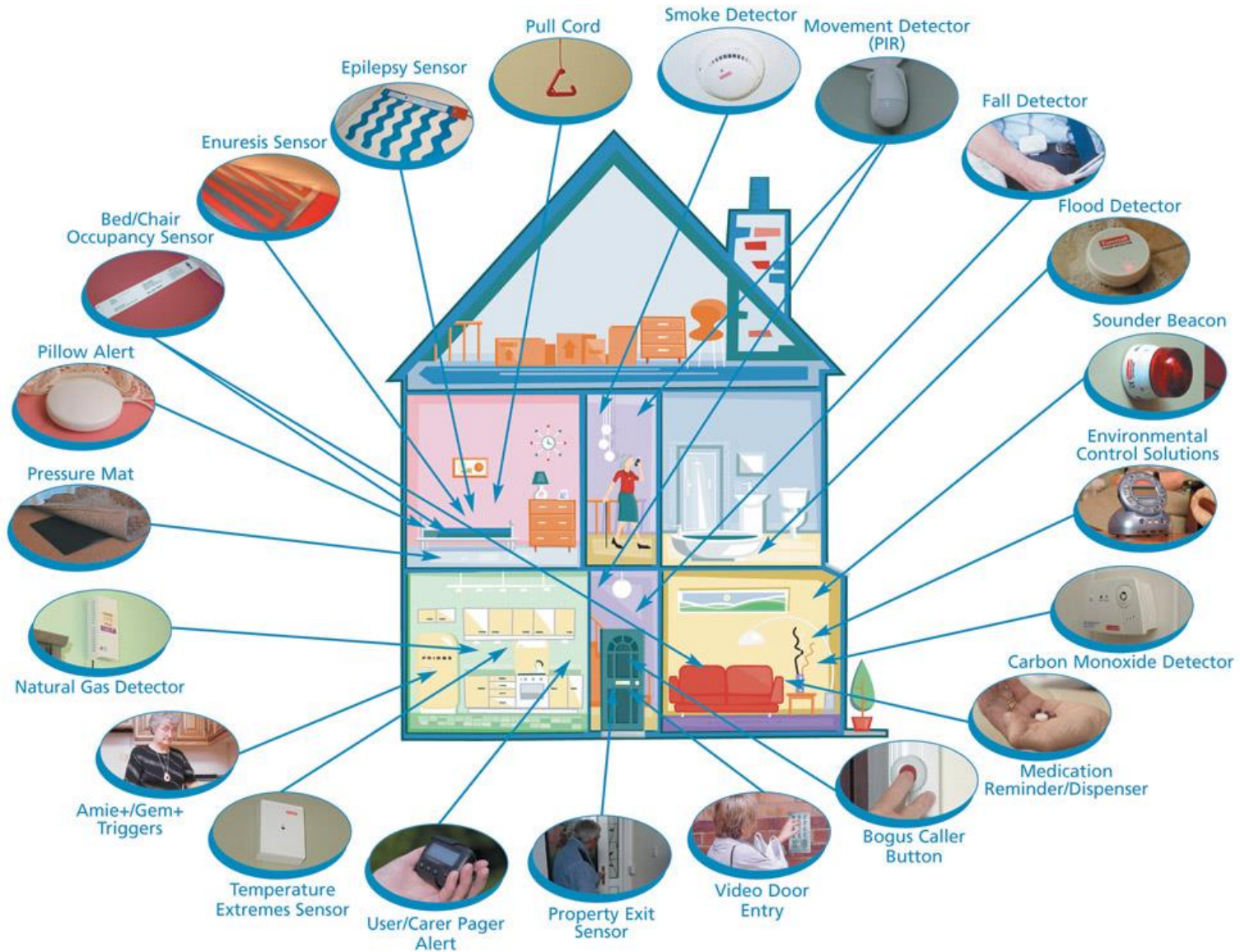


- En opplysning som samles inn / registrering av en opplysning skal være
 - *Relevante* for varen eller tjenesten som leveres
 - Man trenger navn for å levere en vare, men ikke personnummer
 - Ha et klart *formål*
 - Å sende reklame, registrere fravær, gi anmerkning eller karakter, kontakt med PP-tjenesten, å reise kollektivt osv
 - Være *nødvendige* for å levere en vare eller tjeneste
 - Trenger ikke vite hvor vi er for å laste ned en app

Personvern anno 2016



Teknologi i hjemmet



...og framover...



What is happening in the black box?





-
- Individualisering
 - Personrettede tjenester
 - Profilering

Hvilke opplysninger inneholder en profil?



- Demografiske data: Hvor du bor, hva du jobber med, gift, skilt, barn
- Lokasjonsdata: hvor de beveger deg (reiser til legen en gang i uka)
- Tekniske data: PC eller Mac-bruker
- Interessedata: leser om sykler og jakt, shopper sko online
- Prediktive data: sannsynligheten for at du vil kjøpe ny bil
- Atferd og holdninger: foretrekker kortreist mat
- Din personlighet: liker å være først med det siste
- Viktige livshendelser: nygift, gravid, skilt, flyttet

Hva betyr det?




- Reklame skal skreddersys
- Avisen skal skreddersys
- Forsikring basert på en individuell risiko, ikke en kollektiv
- Segmentering av tilbud
- Kredittscore
- Medisinsk behandling
- Selvkjørende biler

Events x Dag 1 x Bil - REMA Forsikring x

REMA 1000 i Norge AS [NO] | https://www.remaforsikring.no/forsikringer/bil/

Apper RealClearPolitics Prosjektet har v

REMA
Forsikring

Meny  **Sjekk pris** >

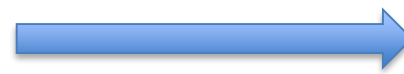


Gode sjåfører fortjener lavere priser

Vi lanserer Dingsen og Appen som registrerer hvordan du kjører og sørger for at du får prisen du fortjener.

[Mer om Kjør smart](#)

Windows taskbar: Internet Explorer, File Explorer, Google Chrome, Outlook, Edge, Office, Word, PowerPoint, System tray: Keyboard, Volume, Network, Date/Time: 15:52 22.09.2016

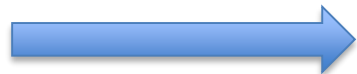


General Election: Trump vs. Clinton

LA Times/USC Tracking

Clinton 41, Trump 47

Trump +6



Washington - Union Station

Cadillac CTS eller lignende

4/11/2016 - 11/11/2016

4,056.05 kr [Book nå](#)

Miami - lufthavn

Chrysler Town and Country eller lignende

12/1/2017 - 25/1/2017

5,022.38 kr [Book nå](#)

holiday autos Sammenlign priser fra 1500 leverandører

Friday, September 16

Race/Topic (Click to Sort)	Poll	Results	Spread
General Election: Trump vs. Clinton	LA Times/USC Tracking	Clinton 41, Trump 47	Trump +6

Et par aktuelle saker



Foto: Arne Ove Bergo

VIS BILDETEKST

Tituservis av barn og unge går på skoler med overvåkingskameraer

Dagsavisen dokumenterer: Massiv økning i bruk av kameraer på skoler.



av Stian Fyen

Publisert 24. sep 2016 Sist oppdatert: 21:53, 25. sep 2016

REKTOR SER DEG

– Jeg tror mange ungdommer godtar i større og større grad at de overvåkes på ulike arenaer. Om det er på datamaskinen, mobiltelefonen eller av kameraer i det offentlige rom. Det er en utvikling jeg tenker er skummel, sier elevrådsleder ved Nydalen videregående skole, Audun Bakke Jensen.

Nydalen videregående nord i Oslo huser til daglig 950 elever, og ligger flott til i den gamle fabrikkbydelen ved Akerselvas bredd. Da skolen sto ferdig i 2011 skulle den bli en av byens prestisjeskoler, og står som et imponerende praktbygg mellom departementer, medieselskaper, restauranter og kontorer.

Annonse

Grow up! Les Dagsavisen

Digitalt hele uka
Papiravis i helga

2 mnd for 149,-

Dagsavisen



Torsdag til søndag
-50%

EUROPARK AVINOR OSLO LUFT

WEEKEND I P-HUS P10 PÅ OSLO LUFTHAVN

Gjelder innkjøring fredag - søndag (3 døgn 600,- før 1200,-) eller torsdag - søndag (4 døgn 675,- før 1350,-)

Må bestilles på [parkering.osl.no](#) i løpet av november 2016.



Vil granske fraværsregler

www.dagsavisen.no/innenriks/vil-granske-fraværsreglene-1.781377

Apper For rask tilgang plasserer du bokmerkene her i bokmerkeraden. Importer bokmerker nå

Dagsavisen MENY

NISSAN
Innovation that excites

Foto: Arne Ove Bergo VIS BILDETEKST

Vil granske fraværsreglene

De nye fraværsreglene i videregående skole skal hindre skulk, men bryter med personvernet på flere punkter, ifølge Datatilsynet.

Annonsse

Lån 5000 - 400 000
Bruk pengene på hva du vil - Få svar på dagen

Skriv inn din epost du ønsker lånetilbud på

klukk her for å søke

Søk her

WebFinance

av Karin L. Fladberg

Publisert 22. sep 2016 Sist oppdatert: 21.06, 23. sep 2016

INNENRIKS

- Når en ansatt i Datatilsynet blir sykmeldt, kan ikke jeg kreve å få vite hvorfor slik de nye fraværsreglene i videregående skole åpner for, sier Bjørn Erik Thon, direktør i Datatilsynet til Dagsavisen.

I rundskrivet fra Utdanningsdirektoratet til skolene står det at fravær av helsegrunner i utgangspunktet må dokumenteres med legeerklæring «eller

Annonsse

Grow up! Les Dagsavisen

Digitalt hele uka

Venter på www.facebook.com...

23:00 15.11.2016

Hva gjør vi på skole og barnehagesektoren?

Datatilsynet og skolen – hva gjør vi?



- Mottar klager og henvendelser, og gir råd og veiledning
- Gjennomfører tilsyn
- DuBestemmer
- Bruker ombudsrollen – debatt om barn og unge – i og utenfor skolen



- Det er ikke klagestorm knyttet til skoler og barnehager

- Vi mottok ca 250 klager i 2015, omtrent samme som i 2014

Hva henvendelsene gjelder



- Overvåking av elevenes PC
- Læringsplattformer – og hvem som kan se hvilke opplysninger
- Bilder av barn og elevlister
- Skytjenester
- Overføring ved skoleovergang eller overgang skole – barnehage

Hva henvendelsene gjelder



- Hvilke opplysninger kan barnehagen be om?
- Hvor lenge kan opplysningene oppbevares
- Hva kan overføres til skolen?
- Kartleggingsverktøy
- Filming

Hvorfor fokus på skolen?



- Billigere – og mer brukervennlig teknologi
- Digitale læringsplattformer
 - ”Alt” kan lagres – prøver, innleveringer, karakterer, anmerkninger, tilbakemeldinger
 - Mulighet for logging kan si ganske mye
 - tidspunkt innlevering skjer: *sitter eleven oppe til klokken 0100 på natta når han bare er 11 år gammel?*
 - Chat, meldetjeneste, diskusjonsforum
 - Tilgang – foreldre, lærer, elev

Hvorfor fokus på skolen?



- Stadig større krav til måling av resultatet og kvalitet
 - ” Bakgrunnen for forslaget [om et sentralt elevregister] var intensjonen Stortinget har om et nasjonalt kvalitetsregistreringssystem i skolen som skal brukes til å regne ut sentrale kvalitetsindikatorer for kvalitetsutvikling og legge til rette for styring, forskning og tilsyn”
Meld St 11 – Personvern – utsikter og utfordringer
- Deling med tredjeparter
 - Næringsliv
 - Kulturtilbud



- Hvilke opplysninger samles inn om barna og hvordan blir de behandlet?
- Lage verktøy for å hjelpe barnehage- og skoleeiere til å ivareta personvernet i en digitalisert hverdag
- Møter med ulike aktører innen opplæringssektoren
- Brevlige tilsyn 9 grunn- og videregående skoler
- Stedlige tilsyn 11 grunnskoler, 4 videregående skoler og 5 barnehager
- Sluttrapport med beskrivelse av tilstand og anbefalte tiltak



Funn fra tilsynene



- Skoleeier og skolene mangler oversikt over hvilke personopplysninger de faktisk har lagret
- Manglende risikovurderinger - skoleeier har med andre ord ikke
 - vurdert sannsynligheten for at personopplysningene kan komme på avveier,
 - hvilke konsekvenser det vil få,
 - hvilke sikkerhetstiltak som må på plass for å forhindre at det skal skje



- Deling av personopplysninger med tredjeparter, som for eksempel skyleverandører
- Uklarhet om hvem som egentlig har ansvar for at personopplysningene behandles skikkelig
- Logging av elevenes bruk av IKT

Hva kan skolene gjøre?

Fire råd for bedre personvern i skolen



- Internkontroll
- Riskovurderinger
- Databehandleravtaler
- Vær en krevende kunde og gjør gode vurderinger innomhus



- Lag rutiner for internkontroll for hver enkelt skole og barnehage
 - Lag oversikt over hvilke personopplysninger om barna som lagres
 - Lag egne interne regler og rutiner for bruk av opplysninger
 - Lag skreddersydd og tydelig informasjon



Sjekkliste for behandling x

← → ↻ 🏠 <https://www.datatilsynet.no/Sektor/Skole-barn-unge/Laringsplattformer/Sjekkliste-for-behandling-av-personopplysninger-i-skole-og-barnehage/> ☆

Apper For rask tilgang plasserer du bokmerkene her i bokmerkeraden. Importer bokmerker nå

Nettstedskart Kontakt oss 🌐 Language ▼



Søk



Meny ☰

/ ... Føresette og læringsplattformer / Sjekkliste for behandling av personopplysninger i skole og barnehage /

Barn, unge og skole

Bilder på nett

Klasselister

Fødselsnummer

Samtykkeerklæring for publisering av bilder eller film av barn

Samtykke frå mindreårige

Kontroll av elevar

Bruk av privat PC

Føresette og læringsplattformer

Skoleeier og læringsplattformer

[Sjekkliste for behandling av personopplysninger i skole og barnehage](#)

Personvern og nettvett for barn og unge

Har du barn på sosiale medier?

Sjekkliste for behandling av personopplysninger i skole og barnehage

(Publisert: 15.12.2015)

Datatilsynet har utarbeidet en liste skoleeiere kan bruke dersom de skal introdusere et nytt informasjonssystem.

Her er listen:

1. Vi har utarbeidet en oversikt over alle behandlinger som inneholder personopplysninger om barn i skole/barnehage. Det inkluderer alle digitale system med følgende informasjon:

- Systemnavn
- Formål
- *Behandlingsgrunnlag*
- *Melding/konsesjon*
- Klassifikasjon
- Sikringstiltak
- Lagring og kommunikasjon
- Opplysningenes omfang
- Avdeling
- System-/dataeier

Windows taskbar with icons for Start, Edge, File Explorer, Chrome, Outlook, PowerPoint, Word, Excel, and system tray with keyboard, mouse, network, and time (22:59, 15.11.2016).

Risikovurdering



- Kartlegg og klassifiser alle behandlinger – Elev-PC, karakterer, elevsamtaler, fravær
- Identifiser uønskede hendelser (og årsaker!) – Hacking, feilregistrering, tilgang for uvedkommende
- Konsekvensvurdering (1-4)
- Sannsynlighetsvurdering (letthet 1-4)

Sammenlign resultater og iverksett tiltak for å komme innenfor akseptabel risiko (ikke på totalkonsepter, men alle delene)

K4				R4
K3			R3	
K2		R2		
K1	R1			
Konsekvens (K)/ Sannsynlighet (S)	S1	S2	S3	S4



9-13 år 13-17 år Yngre barn Hefter og filmer Til voksne Om Du bestemmer

Velkommen til dubestemmer.no! Her finner du filmer, fagtekster og diskusjonsoppgaver om personvern og digital dømmekraft.

9-13 år

- Personvern
- Sosial på nett
- Digital mobbing
- Kildekritikk

13-17 år

- Personvern
- Sosial på nett
- Digital mobbing
- Digitale spor

PÅ TAVLA

Mobbing handler om holdninger



Foreldres engasjement bidrar til kritisk sans

